

Donderdag 8 november 1917 – ochtendeditie

Uit Oostburg meldt men ons:

In de afgelopen nacht hebben weer verschillende vliegtuigen boven Zeeuws Vlaanderen gevlogen. Aan de Belgische kust werden ze beschoten.

Levensmiddelen voor in België wonende Nederlanders.

Op de vragen van de heer van Best, betreffende het zenden van levensmiddelen aan in België wonende Nederlanders:

Reeds geruime tijd geleden is medegedeeld in de bladen, dat aan Nederlanders in België door hun Nederlandse familieleden alhier een bepaalde hoeveelheid levensmiddelen op gezette tijden zouden mogen worden gezonden.

Is de minister bereid mede te delen:

- 1° de bepalingen die op dit stuk bestaan;
- 2° hoeveel aanvragen reeds gedaan zijn en hoeveel pakjes reeds verzonden zijn;
- 3° of het niet mogelijk is deze maatregel uit te breiden tot alle Nederlanders in België, ongeacht of ze hier te lande bloedverwanten hebben of niet?

luit het antwoord van de heer Treub, minister van financiën (ingezonden op 6 dezer).

1°. In overleg met de ministers van buitenlandse zaken en van landbouw, nijverheid en handel is een regeling getroffen, ingevolge welke Nederlandse gezinnen in België elke maand door tussenkomst van de commissie tot regeling der voorziening van noodzakelijke levensbehoeften in Belgische gemeenten van hun naaste

bloedverwanten hier te lande een pakket met levensmiddelen kunnen ontvangen.

Ieder, die van deze gunst wenst gebruik te maken, kan toezending van een aanvraagformulier verzoeken aan de voormelde commissie.

De ingevulde formulieren moeten worden ingezonden aan het bureau uitvoer van het departement van financiën, Amaliastraat 2.

In één maand mogen hoogstens 4000 pakketten worden verzonden; aanvragen boven dat getal, worden in de daaropvolgende maand het eerst in aanmerking gebracht.

Aan het bureau uitvoer wordt nagegaan of afzender en geadresseerde van Nederlandse nationaliteit zijn, of tussen hen bloed- of aanverwantschap (tot in de vierde graad) bestaat en verder of in de laatste maand niet reeds een pakket levensmiddelen is ontvangen, respectievelijk verzonden.

Als de aanvragen zijn toegewezen, worden die ter uitvoering gezonden aan de meergenoemde commissie, die voor het vervullen der verdere formaliteiten, het samenstellen en het verzenden van de pakketten zorg draagt. De verzending van de pakketten geschiedt van 's Gravenhage uit. De pakketten hebben alle dezelfde inhoud. De te verzenden levensmiddelen worden door de commissie aangekocht en tegen inkoopprijs, verhoogd met kosten voor verpakking, verzending en administratie weer verkocht. De inhoud van de pakketten is voorlopig bepaald op ½ kg boter, ½ kg spek, ½ kg kaas, ½ kg vet en 1 bus gecondenseerde melk. In verband met bezwaren van religieuze aard kan worden toegestaan in plaats van spek een dubbele hoeveelheid boter, vet of kaas te verzenden.

Aan de meergenoemde commissie wordt de gelegenheid gegeven om 300 pakketten van de totale hoeveelheid van 4000 uit te voeren

ten behoeve van behoeftige Nederlandse gezinnen die in België wonen. De betaling voor die 300 pakketten geschiedt door liefdadige personen of instellingen, zoals het koninklijk Nationaal Steuncomité.

2°. Op 10 oktober jl., datum waarop een opzettelijke telling werd verricht, waren aan het bureau uitvoer van het departement van financiën 4809 vragen binnengekomen.

Daarvan werden er 2825 doorgezonden aan de hiervoor genoemde commissie met vergunning tot uitvoer.

Van bedoeld aantal pakketten waren op die datum 2633 stuks naar België verzonden. Het verschil tussen het aantal aangevraagde pakketten, en dat waarvoor vergunning tot uitvoer werd verleend, wordt verklaard door afgewezen aanvragen en aanvragen, die nog in onderzoek zijn.

Op 1 november 1917 bedroeg het aantal verzonden pakketten reeds 4668 stuks, zodat thans verschillende belanghebbenden reeds een tweede pakje hebben kunnen ontvangen.

3°. De regering overweegt in hoeverre zij bedoelde maatregelen kan uitbreiden tot alle Nederlanders in België.

Belgische kinderen.

Dinsdagmiddag zijn er, naar De Grondwet meldt, terug ongeveer 700 kinderen uit het bezette gebied van België te Roosendaal aangekomen, om gedurende een zestal weken in ons land enigszins op verhaal te komen.

Berlijn, 7 november. Officieel avondbericht: In enige sectoren van het Vlaamse front is de strijd aangewakkerd.

Reuters bijzondere correspondent bij het Britse leger in Vlaanderen seint: Vanuit de talrijke “pillendozen”, die in Passendale werden ontdekt, kwamen in deze late namiddag twee bataljonsaanvoerders tevoorschijn. Een van hen was met het bevel over een ondersteuningsbataljon belast. Hij was waarschijnlijk met zijn kameraad kort voor de Britse aanval in het dorp binnengekomen. Onze mannen trokken voorbij de kelder zonder halt te houden, daar er niet uit geschoten werd. Van zeven uur 's ochtends tot vier uur 's middags hebben deze Duitse officieren in de kelder vertoefd, in het vertrouwen dat een geslaagde tegenaanval hen zou bevrijden. Toen ze inzagen, dat hun toestand hopeloos werd en de beschieting in hevigheid toenam, waren zij genoodzaakt zich over te geven. Het feit, dat in de loop van de dag van gisteren geen tegenaanval werd geprobeerd, mag worden geweten aan de gevangenneming van de aanvoerder van het ondersteuningsbataljon. Het is duidelijk, dat bij zijn afwezigheid niemand de troepen bevel heeft gegeven om aan te vallen.

Uit België.

De Duitse overheid in België heeft de volgende maximumprijzen vastgesteld voor de verkoop van gedorst koren, meel, zemelen en brood:

Voor tarwe uit opslagplaats of molen geleverd, 73,21 F voor 100 kg; voor rogge uit opslagplaats of molen geleverd, 37,25 F voor 100 kg; voor masteluin uit opslagplaats of molen geleverd, 45,07 F voor 100 kg; voor ongepelde spelt uit opslagplaats of molen geleverd, 89,29 F voor 100 kg; voor zemelen uit opslagplaats of molen geleverd, 21,50 F voor 100 kg; voor tarwemeel aan bakkers of verbruikers geleverd, 80,91 F voor 10 kg; voor roggemeel aan bakkers of verbruikers geleverd, 43,84 F voor 100 kg; voor masteluinmeel aan bakkers of

verbruikers geleverd, 51,90 F voor 100 kg; voor tarwebrood aan verbruikers geleverd, 68 centiem per kilo.

Deze hoogste prijzen zijn op 5 dezer van kracht geworden.

Donderdag 8 november 1917 – avondeditie

Bommen te Axel en Sas van Gent.

Hedenmorgen om ongeveer half vier heeft een vliegtuig van onbekende nationaliteit een bom geworpen op tien meter afstand van de gasfabriek te Axel. Het waterreservoir werd dusdanig beschadigd, dat het onbruikbaar is, zodat de gastoevoer is afgesneden. Het huis van de directeur van de fabriek werd ook beschadigd. Door scherven zijn twee vrouwen niet levensgevaarlijk gewond.

Het vliegtuig, dat hevig beschoten werd, verdween naar het zuidwesten.

Omstreeks dezelfde tijd zijn ook twee bommen geworpen op Sas van Gent, nabij de suikerfabriek van de heer Malotaux. Een in het kanaal liggend Rijnschip werd beschadigd, en drie werklieden van de suikerfabriek zijn door scherven gewond.

Van andere zijde wordt ons gemeld:

De waterketel van de gasfabriek te Axel is door de bom gesprongen; het water bruiste eruit. Behalve aan de fabriek werd grote schade aangericht aan de woning van de directeur en aan een 12-tal andere gebouwen, waarvan de daken wegsloegen. Het aantal gebroken ruiten is zeer groot. Een bejaarde vrouw, die in haar woning te bed lag, werd ernstig aan de keel gewond; een scherf van de bom was

door een buiten- en een binnenmuur heengeslagen. Van een 30-jarige vrouw, die uit een venster keek, werden drie vingers afgeslagen.

Na eerst te zijn weggevlogen, kwam het vliegtuig even later weer boven Axel; het werd toen door militairen hevig onder vuur genomen, waarop het voorgoed verdween.

De opschudding en de schrik in het plaatsje waren zeer groot.

Ook op het Belgische gedeelte van de gemeente Overslag is een bom gevallen.

Het toestel, dat te Axel een bom heeft geworpen, kwam uit de richting van België en vertrok ook in die richting.

Enige stukken van de bom zijn gevonden en door de militaire commandant in beslag genomen.

Londen, 7 november. Officieel bericht over de actie in de lucht. Op 6 november belemmerden wind en regen ten zeerste het werk in de lucht. Niettegenstaande dat bleven onze laagvliegende machines voortdurend in voeling met onze oprukkende infanterie en ze vuurden uit hun machinegeweren op de schuilholten van de vijand en op zijn achterwaartse stellingen. Op aanwijzing van onze vliegers kon onze artillerie verscheidene doelen onder vuur nemen. Tijdens een periode van goed weer konden onze vliegers ver ten oosten van de gevechtlijn doordringen. Eensklaps werden zij door een dikke mist verrast, tengevolge waarvan zeven machines niet konden terugkeren.

In de nacht zijn 62 zware bommen geworpen op de vliegvelden bij Roeselare en Kortrijk en op verschillende andere doelen. Er werden sterke ontploffingen waargenomen, gevolgd door branden. In een

luchtgevecht is een Duitse machine omlaag gebracht. Twee andere werden stuurloos naar omlaag gedreven. Behalve de zeven, die boven zijn genoemd, missen wij nog vier vliegtuigen.

Berlijn, 8 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: Aan het front in Vlaanderen heeft de vijand geen nieuwe aanvallen gedaan. De artillerieactie was levendig en groeide vooral tegen het vak aan de IJzer en bij Passendale aan. De stad Diksmuide werd met mijnvuur hevig beschoten.

Ten noorden van Poelkapelle en bij Armentières zijn Engelse verkenningsafdelingen afgeslagen.

Uit de Engelse pers.

Londen, 8 november. De Times zwaait in een hoofdartikel lof toe aan de Engelse troepen in Vlaanderen, wegens hun verrichtingen in de jongste weken onder ongunstige omstandigheden, waarvan het onveranderlijk slechte weer niet het geringste was. Niet zonder reden is de naam van het dorp Passendale in de laatste weken historisch geworden. Men kan zeggen, dat het dorp de laatste sleutel was van de hele reeks van hoogten ten oosten van Ieper en dat was de reden, waarom de vijand het zo krachtdadig trachtte te behouden. Toch wordt niet heel het overwicht en de kracht van de Engelse militaire hulpmiddelen in die plaatselijke strijd enkel om het bezit van enige hoogten gebruikt, van hoeveel belang hun verovering ook mag zijn. Die hoogteruggen zijn zinnebeelden van een groter strategisch plan. Hun verovering is de eerste en vermoedelijk verreweg de moeilijkste stap. Het zwaarste gedeelte van dit werk is voorbij; wanneer de Engelsen dat verkiezen, moeten ze in staat zijn met veel groter nut gebruik te maken van de stellingen, die ze thans bezet houden.

De militaire medewerker van de Morning Post zegt, dat de waarde van de Engelse successen in de slag in Vlaanderen niet gemeten moet worden naar de omvang van de genomen stellingen. Die schuilt veeleer in de afnemende sterkte van de verdediging van de vijand en in de verminderde kracht van zijn tegenaanvallen. Hij beantwoordt de aanval niet langer met een onmiddellijke tegenaanval, die zich ontwikkelt tot een reeks van slagen door achtereenvolgens opgevoerde en in sterkte toenemende aanvallen.

Von Arnim begreep ten volle het belang van Passendale en had opdracht gegeven om het tot elke prijs te houden, maar de pogingen van de Duitsers waren merkwaardig vruchteloos.

Het bericht van de krijgsverrichtingen sedert de slag op 20 september begon, getuigt van de geleidelijke inzinking van het moreel der Duitse troepen of van hun langzame uitputting.

Onze troepen hebben in de laatste drie maanden niet minder dan 90 Duitse divisies verslagen en deze behoorden tot de beste van Duitsland.

In de loop van drie maanden hebben wij ruim 25.000 gevangenen gemaakt.

Als men een ruimer overzicht houdt, dan hebben de geallieerde legers aan het westelijke front in de veldtocht van dit jaar in de verschillende slagen bij Verdun, aan de Aisne, bij Atrecht en in Vlaanderen gevochten met 276 Duitse divisies, die verslagen werden.

Als men nagaat, dat het gehele aantal Duitse divisies aan het westelijk front op het hoogtepunt van de strijd 147 bedroeg en dat enkele daarvan niet in het vuur zijn geweest, is het duidelijk, dat een groot aantal meer dan eens aan de aanval van de geallieerden hebben bloot gestaan.

Londen, 7 november. De admiraliteit deelt mede, dat er gisteren een grote hoeveelheid bommen geworpen is op de stations van Torhout en Lichtervelde en op een trein in de buurt van laatstgenoemd station. Er waren verscheidene treffers. Alle machines zijn teruggekeerd.

Parijs, 7 november. Officieel avondbericht: Heel de dag werden onze nieuwe stellingen bij Passendale en op het hoog gelegen terrein in de buurt van het dorp nog verder in orde gebracht zonder dat de vijand belemmerend ingreep. Tot nu toe heeft de vijand nog niet op de inneming daarvan gereageerd.

Voor zover tot dusver werd bericht namen wij in onze aanval gisteren meer dan 400 gevangenen, onder wie 21 officieren. Onze verliezen in deze zeer voorspoedige beweging waren zeer licht.

De verovering van Passendale.

Reuters bijzondere correspondent bij het Engelse leger seint:

De verovering van Passendale door de Canadezen is ten dele te danken geweest aan bekwame tactiek, ten dele aan het gevoel van veiligheid dat de Duitsers hadden. Het dorp is wat de westelijke en zuidelijke toegangen betreft ingesloten door stroken drassig land, terwijl verderop nog meer moerassen liggen. De aanval moest zodanig uitgevoerd worden, dat men ten volle partij kon trekken van de betrekkelijk kleine uitgestrektheid terrein, dat begaanbare toegangen opleverde. Dit betekende, dat de troepen uit verschillende richtingen, dikwijls langs omwegen, moesten oprukken. De samentrekking van de aanvalstroepen in de duisternis lukte verwonderlijk goed. Een landhuisje ten noorden van het dorp was zeer sterk verdedigd en werd bezet gehouden door een talrijk garnizoen, maar werd, ondanks stevig verzet, genomen. Tussen de

drie- en vierhonderd man waren in zorgvuldig gekozen stellingen opgesteld en stonden daar klaar om het dorp te bestormen, zodra het afsluitingsvuur voldoende vooruit was gebracht. Bij de aanval op het landhuis werden 40 gevangenen gemaakt. Een grote “pillendoos” ten noorden van Passendale verdedigde zich ook goed, maar voor het overige boden de Duitsers geen erg vastberaden verzet.

De bijna 400 gevangenen, die gemaakt zijn, behoorden tot twee bataljons, hoofdzakelijk onttrokken aan de 11^e Pruisische divisie, en tot de 100^e en 150^e regimenten artillerie te voet. Een groot aantal Duitsers werden door hun eigen vuur gedood, toen zij naar achteren gebracht werden. Anders zou het aantal aanmerkelijk groter geweest zijn.

In Passendale zelf werden niet erg veel “pillendozen” ontdekt. De verdedigingswerken bestonden merendeels uit kelders.

De moerassige omtrek van het dorp biedt een goede bescherming tegen alle pogingen tot herovering.

Ik verneem, dat de vijand bij de gevechten drie kanonnen van 7,7 cm heeft verloren, waarvan een te Mosselmarkt. Twee andere liggen, naar gemeld wordt, binnen ons bereik in de modder.

Volgens de gevangen genomen officieren is de linie Staden-Zonnebeke de Duitse hoofdverdedigingsstelling in dit vak geweest. Ze bestaat niet meer, zelfs niet in naam, daar wij de Duitsers nu een eind in het open veld hebben gedreven.